

МЕНЕДЖМЕНТ ТА ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА

УДК 658.14 (330.11)

БІЄВЕЦЬ Анна Василівна,
аспірант кафедри менеджменту та економічної
безпеки, Черкаський національний університет
ім. Б. Хмельницького, м. Черкаси, Україна
anichkaa226@gmail.com

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА У СФЕРІ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ У СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ УМОВАХ

У статті досліджено поняття «економічна безпека у сфері готельно-ресторанного бізнесу» та запропоновано власний підхід до визначення даного поняття. Запропоновано комплексне дослідження забезпечення економічної безпеки у сфері готельно-ресторанного бізнесу на національному та світовому рівнях. Досліджено специфіку функціонування готельно-ресторанного бізнесу у макро-, мезо- і мікросередовищі, проаналізовано виникнення загроз економічній безпеці у сфері готельно-ресторанного бізнесу та визначено запропоновано комплексне забезпечення економічної безпеки на макро-, мезо- та мікрорівнях.

Ключові слова: економічна безпека; готельно-ресторанний бізнес; суб'єкт господарювання; загрози; регіон; макрорівень; мезорівень; мікрорівень.

Постановка проблеми. Сфера готельно-ресторанного бізнесу є перспективним напрямом розвитку національної економіки, проте на даний момент готельно-ресторанний бізнес в Україні перебуває лише на стадії свого становлення та зазнає негативного впливу дії зовнішніх та внутрішніх факторів (загроз), що пов'язані з його виробничою, комерційною, посередницькою та іншою діяльністю. Фактор ризику змушує керівників підприємств готельно-ресторанного бізнесу економити фінансові та матеріальні ресурси, розраховувати ефективність нових проектів, комерційних угод. Він визначає небезпеку втрати ресурсів або недоотримання доходів у порівнянні з раціональним використанням ресурсів.

Побудова ефективної системи економічної безпеки готельно-ресторанного бізнесу потребує детального дослідження поняття «економічна безпека» та її рівнів.

Специфіка готельно-ресторанного бізнесу полягає в тому, що він функціонує в умовах макро-, мезо- і мікросередовища, котрі постійно змінюються, створюючи загрози для їх існування, доцільно розкрити економічну безпеку з позиції багаторівневості.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Варто зазначити, що окремі питання досягнення відповідного рівня економічної безпеки готельних підприємств розглядали у своїх наукових працях такі вітчизняні дослідники, як Рібун М., який аналізував безпеку підприємств готельного бізнесу як об'єкт наукових досліджень [1], Гадецька З., яка конкретизує сучасні підходи до створення системи безпеки в готелях України та Черкаського регіону [2], Гавловська Н., яка у своїх дослідженнях закладає теоретичний базис системи економічної безпеки підприємств готельно-ресторанної сфери [3], Роговий А., який займається вирішенням проблеми формування змісту проекту організації системи безпеки в готельному бізнесі [4].

Щодо питання безпеки закладів ресторанного господарства, то наразі цей напрям не знайшов широкого висвітлення у сучасній економічній думці. Науковці, які приділяють увагу проблемі захисту активів і майна вітчизняних закладів громадського харчування від численних зовнішніх та внутрішніх небезпек і загроз, розглядають у рамках своїх досліджень готельно-ресторанні комплекси, не виокремлюючи заклади ресторанного господарства у окремий об'єкт наукових пошуків, хоча безперечно, підприємства цієї

сфери мають власну специфіку функціонування, що визначає особливості організації та управління їх майновою та економічною безпекою.

Мета та завдання дослідження. Метою дослідження є вивчення рівнів економічної безпеки у сфері готельно-ресторанного бізнесу, що дозволить визначити основні загрози в сучасних економічних умовах.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сфера готельно-ресторанного бізнесу в Україні знаходиться на етапі становлення та є однією зі складових ринку, яка, виходячи з ринково-економічних передумов, а також спираючись на досвід активного розвитку у багатьох країнах світу, має ринкові та економічні перспективи.

Однією з особливостей готельного та ресторанного бізнесу є те, що вони піддаються прямому й опосередкованому впливу зовнішнього середовища, що й зумовлює відповідні ризики. Будь-який готельно-ресторанний комплекс відчуває ризики, пов'язані з його виробничою, комерційною, посередницькою та іншою діяльністю. Фактор ризику змушує керівників сучасних готелів та закладів громадського харчування економити фінансові та матеріальні ресурси, розраховувати ефективність нових проєктів, комерційних угод. Він визначає небезпеку втрати активів або недоотримання доходів у порівнянні з раціональним використанням ресурсів [1].

Поняття «економічної безпеки у сфері готельно-ресторанного бізнесу» є мало дослідженим у вітчизняній літературі. Зазначене поняття є відносно новим, що зумовлює необхідність його подальшого дослідження.

Економічна безпека готельно-ресторанного бізнесу – це стан захищеності життєво важливих інтересів будов від внутрішніх і зовнішніх загроз (джерел небезпеки), сформований адміністрацією і колективом готелю чи відповідним службами ресторану шляхом реалізації системи заходів правового, економічного, організаційного, інженерно-технічного і соціально-психічного характеру [5].

Для ефективного забезпечення економічної безпеки у сфері готельно-ресторанного бізнесу потрібно враховувати як зовнішні так і внутрішні загрози та їх особливості. Загрози економічній безпеці у сфері готельно-ресторанного бізнесу мають такі властивості:

1. Загроза економічній безпеці у сфері готельно-ресторанного бізнесу – явище неминуче. Сфера готельно-ресторанного бізнесу, перебуваючи в постійному русі та зміні, не може зберігати стан ідеального порядку. В даному випадку мета забезпечення економічної безпеки полягає в мінімізації втрат, а також у зниженні ризику виникнення загроз.

2. Загроза економічній безпеці є результатом збою або протиріч у функціонуванні сфери готельно-ресторанного бізнесу. Можна стверджувати, що наявність загрози економічній безпеці певною мірою служить індикатором проблеми в сфері готельно-ресторанного бізнесу.

3. Загроза економічній безпеці може збільшуватися з плином часу. Економічна проблема, залишаючись невирішеною, поступово посилює свій негативний вплив та в результаті може вплинути на ефективність функціонування всієї сфери готельно-ресторанного бізнесу.

4. Загроза економічній безпеці здатна породити нові загрози, ті, в свою чергу, також породжують загрози. В такому випадку тільки ліквідація загрози, що виникла першою, дозволить нейтралізувати всі інші загрози.

Забродський В., Капустін М. вважають, що економічна безпека – це кількісна та якісна характеристика властивостей системи, що відображає здатність до самовиживання та розвитку в умовах виникнення зовнішньої або внутрішньої економічної загрози [6]. В свою чергу, Хомів О. розглядає економічну безпеку підприємницької діяльності, на таких рівнях: держава (суспільство), регіон, територія, господарське формування (угруповання) мікрорівень та особа. Більш того, економічну безпеку особи він виділяє не як найнижчий, а як базовий рівень економічної безпеки держави [7].

Огнев О. стверджує, що міжнародна економічна безпека, за визначенням, є комплексом міжнародних умов співіснування, домовленостей та інституціональних структур, за яких кожній державі – члену світового суспільства забезпечується можливість

вільно обирати та здійснювати свою стратегію економічного розвитку, не зазнаючи зовнішнього впливу й розраховуючи на невтручання, розуміння, взаємоприйнятне та взаємовигідне співробітництво з боку інших держав [8].

Із посиленням процесів глобалізації та інтернаціоналізації виробництва зростає щільність зв'язку міжнародної та державної економічної безпеки.

Розглянемо поняття економічна безпека на національному рівні. З цього приводу Єрмошенко М. зазначає, що економічна безпека характеризується збалансованістю і стійкістю до негативного впливу внутрішніх і зовнішніх загроз, здатністю забезпечувати на основі реалізації національних економічних інтересів сталий і ефективний розвиток вітчизняної економіки і соціальної сфери [9].

Іпполітов К. вважає, що економічна безпека держави охоплює захищеність всієї системи економічних відносин, які визначають прогресивний розвиток економічного потенціалу країни і забезпечують підвищення рівня добробуту всіх членів суспільства, його окремих соціальних груп, а також формують основи обороноздатності країни, захищеність від небезпек та загроз, джерелом яких є внутрішні та зовнішні протиріччя [10].

На думку Пашко П., економічна безпека – це стан економічного забезпечення національної безпеки держави, загальнонаціональний комплекс заходів, спрямованих на постійний, збалансований та стабільний розвиток економічної системи держави, забезпечення самодостатності та стійкості системи, що включає механізм протидії внутрішнім і зовнішнім загрозам [11].

Економічна безпека регіону – це сукупність властивостей економічної системи регіону, що забезпечують стабільність, стійкість та поступальний характер розвитку регіону, певну незалежність і водночас інтеграцію з економікою держави в умовах дестабілізуючого впливу загроз різного виду [12].

Розглянемо суть та особливості поняття «економічна безпека» на макрорівні та у сфері готельно-ресторанного бізнесу. Дацків Р. стверджує, що економічна безпека є таким станом економічного розвитку суб'єкта господарювання (особи, держави, організації і т.д.), який забезпечує йому гармонійний розвиток і ефективно використання шансів і усунення загроз оточуючого середовища [13, с. 148].

Узагальнюючи подані визначення сформулюємо власне, яке найбільш повно відображає поняття «економічна безпека».

На нашу думку економічна безпека – це властивість системи, втілена у її двох основних проявах: стійкість до загроз та запобігання ризикам. Це, якщо проводити паралель з біологічними істотами, втілення інстинкту самозбереження на рівні складної системи (сукупності елементів).

Враховуючи, що готельно-ресторанний бізнес функціонує в умовах макро-, мезо- і мікросередовища, котрі постійно змінюються, створюючи загрози для їх існування, доцільно розкрити економічну безпеку з позиції багаторівневості. В контексті такого обґрунтування проведемо дослідження сутності категорії «економічна безпека» на мега-, макро-, мезо- та мікрорівнях. До мегарівня відносять міжнародну економіку, а також в комплексному її уявленні глобальну або світову, особливостями цього рівня є градація країн за рівнем економічного розвитку. До макрорівня відносять національну економіку, економічну безпеку якої забезпечує стаке зростання всіх макроекономічних показників. До мезорівня відносять економіку регіонів. До мікрорівня класично відносять економіку підприємства. Це базовий рівень економіки регіону та країни, де майже всі економічні перетворення, по суті, направлені на поліпшення функціонування окремого підприємства, їхніх об'єднань та підприємців (рис. 1).

Мегарівень формується на основі світової економіки та визначає єдині міжнародні стандарти ведення готельно-ресторанного бізнесу та обмеження у сфері даної діяльності.

Під міжнародною економічною безпекою розуміється така економічна взаємодія країн, яка виключала б навмисне завдання збитку економічним інтересам якоїсь країни [14].

Наступним є макрорівень, що є рівнем національної економіки, тобто поширюється на усі підприємства у межах країни. За допомогою законів та підзаконних нормативно-

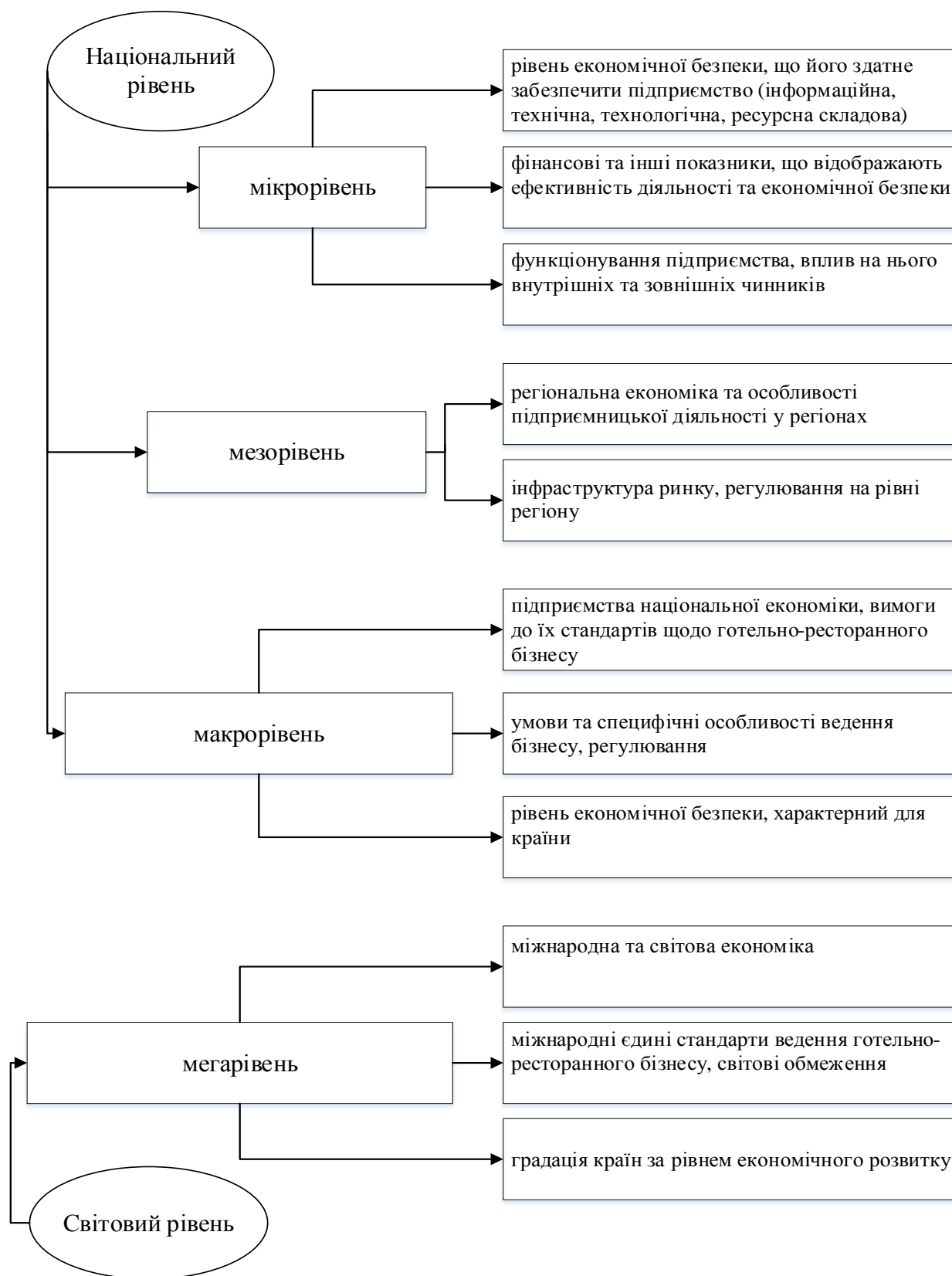

Рис. 1. Рівні економічної безпеки

правових актів визначаються умови ведення готельно-ресторанного бізнесу, закріплюються стандарти, що є обов'язковим до виконання. Відповідно до Концепції економічної безпеки України суть економічної безпеки країни визначається як «спроможність національної економіки забезпечити свій вільний незалежний розвиток і утримати стабільність громадянського суспільства та його інститутів, а також достатній

оборонний потенціал країни за всіляких несприятливих умов і варіантів розвитку подій та здатність Української держави до захисту національних економічних інтересів від зовнішніх та внутрішніх загроз» [15].

Вважаємо, що найбільш характерним для економічної безпеки на макрорівні є зниження вразливості системи (сфери діяльності) до негативних впливів, її здатність адаптуватися до змін з найменшими втратами часу та ресурсів.

Мезорівень, в свою чергу, охоплює регіональну економіку та особливості підприємницької діяльності у регіонах, закріплює регулювання на рівні певного регіону.

Нейтралізація загроз економічній безпеці на мезорівні може розумітися як в галузевому, так і в територіальному аспекті. Якщо ми звертаємося до галузевого аспекту, то в якості фактору, що виступає або загрозою, або сприятливою умовою, досліджуються характеристики сфери функціонування підприємницької структури. Якщо ж розглядати мезорівень з позицій території, то детермінантами виступатимуть характеристики певного регіону.

Мікрорівень – рівень економічної безпеки у сфері готельно-ресторанного бізнесу, що його здатне забезпечити підприємство (інформаційна, технічна, технологічна, ресурсна складова тощо).

При аналізі економічної безпеки найчастіше береться до уваги тільки мікрорівень, де досліджується переважно фінансова складова діяльності підприємства. Фактори господарювання макро- і мезо- рівнів не піддаються кількісній оцінці. В умовах, що склалися важливим завданням, що стоїть перед керівниками підприємств, є виявлення і оцінка всього комплексу ризиків і загроз економічній безпеці з метою подальшого нівелювання і / або врахування під час розроблення стратегій власного розвитку.

Висновки та перспективи подальших розвідок. Отже, економічна безпека у сфері готельно-ресторанного бізнесу – це комплексна категорія, що включає в себе сукупність властивостей, завдяки яким суб'єкти готельно-ресторанного бізнесу здійснюють свою діяльність та залишаються економічно невразливими до впливу негативних зовнішніх та внутрішніх чинників на макро-, мезо- та мікрорівні.

Забезпечення економічної безпеки у сфері готельно-ресторанного бізнесу доцільно розглядати на макро-, мезо- та мікрорівнях, що дозволить визначити основні зовнішні та внутрішні загрози та розробити ефективну систему нейтралізації цих загроз.

Список використаних джерел:

1. Рібун М. В. Безпека підприємств готельного бізнесу як об'єкт теоретичного дослідження / М. В. Рібун // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. серія економічна. – 2013. – Вип. 1. – С. 304-313
2. Гадецька З. М. Створення системи безпеки в готелях України та Черкаського регіону / З. М. Гадецька // Молодий вчений. – 2014. – № 2(05). – С. 8-11
3. Гавловська Н. І. Теоретичний базис системи економічної безпеки підприємств готельно-ресторанної сфери / Н. І. Гавловська, Є. М. Рудніченко // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2014. – № 4(1). – С. 241-245
4. Роговий А. І. Формування змісту проекту організації системи безпеки в готельному бізнесі / А. І. Роговий, Т. М. Єфременко // Вісник Національного технічного університету «ХПІ». Серія : Стратегічне управління, управління портфелями, програмами та проектами. – 2015. – № 1. – С. 200-205.
5. Головка О.М. Організація готельного господарства: навч. посібник / О.М. Головка, С.С. Махлинець, Г.В. Симочко. – К.: Кондор, 2011. – 410 с
6. Забродский В. Теоретические основы оценки экономической безопасности отрасли и фирмы / В. Забродский, Н. Капустин // Бизнес Информ. – 1999. – №15-16. – С. 35- 37.
7. Хомів О.В. Структура елементів економічної безпеки торговельних підприємств: [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Vdnuet/econ/2010_3/Homiv.pdf
8. Огнев А. П. Международная экономическая безопасность: проблемы и пути решения / А. П. Огнев. – М.: Общество «Знание», 1989. – 40 с.
9. Єрмошенко М. М. Фінансова безпека держави: національні інтереси, реальні загрози, стратегія забезпечення / М. М. Єрмошенко. – К. : КНТЕУ, 2001. – 309 с.
10. Геєць В.М., Кизим М.О., Клебанова Т.С., Черняк О.І. та інш. Моделювання економічної безпеки: держави, регіону, підприємства : монографія. – Х. : ВД «Інжек», 2006. – 240 с.
11. Пашко П.В. Умови та чинники забезпечення митної безпеки / П.В. Пашко // Митна справа. – 2010. – № 1(67). – С. 5-16
12. Татаркин А. Экономическая безопасность как объект регионального исследования / А. Татаркин, О. Романова, А. Куклин, В. Яковлев // Вопросы экономики. – 1996. – №5. – С. 78-89.

13. Дацків Р. М. Економічна безпека у глобальному вимірі / Р. М. Дацків // Актуальні проблеми економіки. – 2004. – №7 (37). – С. 143–153.
14. Экономическая безопасность: [энциклопедия] / А. Г. Шаваев, А. Т. Багаутдинов и др. – М. : Правовое посвящение, 2001. – 512 с.
15. Плетнікова І. Л. Визначення рівня і забезпечення економічної безпеки залізниці : автореф. дис. на здобуття наук, ступня канд. екон. наук : спец. 08.07.04 «Економіка транспорту і зв'язку» / Харківська держ. академія залізничного транспорту / І. Л. Плетнікова. – Х., 2001. – 15 с

References:

1. Ribun, M. V. (2013) Bezpeka pidpriemstv hotelnoho biznesu yak ob'ekt teoretychnoho doslidzhennia [Safety of hotel business as an object of the theoretical research]. *Naukovyi visnyk Lvivskoho derzhavnogo universytetu vnutrishnikh sprav, seriia ekonomichna, 1*, 304-313 [in Ukrainian].
2. Hadetska, Z. M. (2014) Stvorennia systemy bezpeky v hoteliakh Ukrainy ta Cherkaskoho rehionu [Creation of a security system in hotels in Ukraine and Cherkasy region]. *Molodyi vchenyi, 2 (05)*, 8-11 [in Ukrainian].
3. Havlovska, N. I., Rudnichenko, Y. M. (2014) Teoretychni bazys systemy ekonomichnoi bezpeky pidpriemstv hotelno-restoranoi sfery [Theoretical basis of the system of economic security of enterprises of the hotel and restaurant sector]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu. Ekonomichni nauky, 4(1)*, 241-245 [in Ukrainian].
4. Rohovyi, A. I., Yefremenko, T. M. (2015) Formuvannia zmistu proektu orhanizatsii systemy bezpeky v hotelnomu biznesi [Theoretical basis of the system of economic security of enterprises of the hotel and restaurant sector]. *Visnyk Natsionalnoho tekhnichnoho universytetu «KhPI». Seriiia Stratehichne upravlinnia, upravlinnia portfeliamy, prohramamy ta proektamy, 1*, 200-205 [in Ukrainian].
5. Holovko, O. M., Makhlynets, S. S., Symochko, H. V. (2011) Orhanizatsiia hotelnoho hospodarstva [Organization of the hotel economy] *Kyiv: Kondor* [in Ukrainian].
6. Zabdorskiy, V., Kapustin, N. (1999) Teoreticheskie osnovy otsenki ekonomicheskoy bezopasnosti otrasli i firmy [Theoretical basis for assessing the economic security of the industry and firm] *Biznes Inform, 15–16*, 35- 37 [in Russian].
7. Khomiv, O. V. Struktura elementiv ekonomichnoi bezpeky torhovelnykh pidpriemstv [The structure of elements of the economic security of trading enterprises]. [Electronic resource]. – Access mode: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/Vdnet/econ/2010_3/Homiv.pdf [in Ukrainian].
8. Ognev, A. P. (1989) Mezhdunarodnaya ekonomicheskaya bezopasnost: problemy i puti resheniya [International economic security: problems and solutions] *Moscow: Obschestvo «Znanie»* [in Russian].
9. Iermoshenko, M. M. (2001) Finansova bezpeka derzhavy: natsionalni interesy, realni zahrozy, stratehiia zabezpechennia [Financial security of the state: national interests, real threats, security strategy]. *Kyiv: KNTEU* [in Ukrainian].
10. Heiets, V.M., Kyzym, M.O., Klebanova, T.S., Cherniak, O.I. (2006) Modeliuvannia ekonomichnoi bezpeky: derzhavy, rehionu, pidpriemstva: monohrafiia [Modeling of economic security: state, region, enterprises] *Kharkiv: «Inzhek»* [in Ukrainian].
11. Pashko, P.V. (2010) Umovy ta chynnyky zabezpechennia mytnoi bezpeky [Terms and factors of customs security]. *Mytna sprava, 1(67)*, 5-16 [in Ukrainian].
12. Tatarin, A., Romanova, O., Kuklin, A., Yakovlev, V. (1996) Ekonomicheskaya bezopasnost kak ob'ekt regionalnogo issledovaniya [Economic Security as an Object of Regional Studies], *Voprosy ekonomiki, 5*, 78–89 [in Russian].
13. Datskiv, R. M. (2004) Ekonomichna bezpeka u hlobalnomu vymiri [Economic security in the global dimension] *Aktualni problemy ekonomiky, №7 (37)*, 143–153 [in Ukrainian].
14. Shavaev, A. G., Bagautdinov, A. T. et al. (2001) Ekonomicheskaya bezopasnost [Economic security]. *Moscow : Pravovoe posveschenie* [in Russian].
16. Plietnikova, I. L. (2001) Vyznachennia rivnia i zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky zaliznytsi [Determination of level and provision of economic safety of the railway station]. *Kharkiv* [in Ukrainian].

ВІЙВЕТС Анна Василівна,

Phd student of the Department of Management and Economic Security,
Cherkassy National University named after Bogdan Khmelnytsky,
Cherkassy, Ukraine
anichkaa226@gmail.com

ECONOMIC SECURITY OF THE HOTEL AND RESTAURANT BUSINESS IN MODERN ECONOMIC CONDITIONS

Abstract.

Introduction. *The hotel and restaurant business is a promising direction of the development of the national economy, but now the hotel and restaurant business in Ukraine is only at the stage of its formation and is negatively influenced by external and internal factors (threats). The risk factor forces managers of enterprises of hotel and restaurant business to save financial and material resources, to calculate the effectiveness of new projects and commercial transactions. It identifies the risk of loss of resources or lack of income compared to the rational use of resources.*

Purpose of the article *is to study the levels of economic security of the hotel and restaurant business, what will help to determine the main threats in modern economic conditions.*

Methods. A set of techniques and methods of cognitive knowledge are used in the article such as general scientific methods (dialectic, induction and deduction, analysis and synthesis) and special methods (synergetic analysis, research of economic conditions).

Results. The article deals with the concept of "economic security in the sphere of hotel and restaurant business" and proposes an own approach to the definition of this concept. The complex research of providing of economic safety in the sphere of hotel and restaurant business on the national and world levels is offered. The specifics of the functioning of the hotel and restaurant business in the macro, meso- and micro-environment are analyzed, the threats to economic safety in the sphere of hotel and restaurant business are analyzed, and a comprehensive provision of economic security at the macro, meso and micro levels has been proposed.

Originality. The article deals with the concept of "economic security of the hotel and restaurant business". New approach to the definition of this concept is proposed. The complex research of providing of economic safety in the sphere of hotel and restaurant business on the national and world levels is offered. The threats to economic safety of the hotel and restaurant business at the macro, meso and micro levels are investigated, and the features of ensuring economic security at all levels have been identified.

Conclusion. Economic security of the hotel and restaurant business is a complex category, which includes a set of properties through which the objects of the hotel and restaurant business carry out their activities and remain economically invulnerable to the influence of negative external and internal factors on the macro, meso and micro level. Ensuring economic security in the hotel and restaurant business is expedient to consider at macro, meso and micro levels. This will help to identify the main external and internal threats and develop an effective system for neutralizing these threats.

Keywords: economic security; hospitality business; entity; threats; region; macro level; meso level, micro level.

Одержано редакцією: 30.11.2017
Прийнято до публікації: 10.12.2017

УДК 658:001

БЛОУС Світлана Петрівна,

к.е.н., доцент кафедри менеджменту та економічної безпеки, Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького, м. Черкаси, Україна
lyampochka@ukr.net

КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Головна мета даної роботи полягає в дослідженні процесів комерціалізації інтелектуальної власності та можливості адаптації зарубіжного досвіду до реалій сьогодення України, відповідно до неї в роботі розглянуті наступні питання: досліджено різні наукові підходи до визначення поняття «інтелектуальна власність»; розглянуті основні шляхи використання інтелектуальної власності; виділено та проаналізовано основні групи проблем регулювання відносин, пов'язаних з комерціалізацією результатів інтелектуальної власності; розглянуто досвід зарубіжних країн щодо комерціалізації результатів інтелектуальної власності, а саме виявлено основні проблеми даного процесу, запропоновано можливі варіанти рішень та виділено основний інструментарій який використовується при врегулюванні даних проблем; розроблено механізм на якому базуватиметься вироблення рішень по викладеним в роботі проблемам та представлено його в схематичному вигляді.

Ключові слова: інтелектуальна власність, інновації, комерціалізація, інтелектуальна діяльність, інтелектуальний продукт.

Постановка проблеми. Перехід України до інформаційного суспільства потребує конструктивного переосмислення ролі інтелектуальної власності, яка виступає рушійною силою створення конкурентних переваг та формування потенціалу виробничо-економічних відносин на національному та міжнародному рівнях.